

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1043
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.1.2023/30
Karar Numarası : 2023/33
Başvuran : U. İ.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Ereğli (Konya) T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I.BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın kalıcı rahatsızlığı bulunduğu için sağlığı ile ilgili kurum revirinden talepte bulunmasına rağmen taleplerine cevap alamadığı, psikolojik şiddete ve baskılara maruz kalıp hakarete uğradığı, haklarını aradığında disiplin cezası ile karşı karşıya kaldığı iddialarına ilişkindir.

II.İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda başvuran özetle;

- a. Başvuran, kalıcı rahatsızlığı bulunduğunu,
- b. Sağlığı ile ilgili kurum revirinden yardım istediğini, ancak hiçbir şeyin yapılmadığını, yapılsa da yüzeysel olarak yapılmış gibi gösterildiğini,
- c. Psikolojik şiddet ve baskılara maruz kalıp hakarete uğradığını,
- ç. Haklarını aramaya çalıştıklarında disiplin soruşturması açılarak susturulmaya çalışıldığını, iddia etmiştir.

3. Ereğli (Konya) T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 17/08/2022 tarihli ve 2022/... Muh. sayılı yazılı görüşte;

a. Kurum revir biriminden alınan bilgi ve belgeler incelendiğinde, hükümlünün 02/08/2016 tarihinde kuruma giriş yaptığı, 02/08/2016-16/08/2022 tarihleri arasında toplam 130 defa rahatsızlıklarına istinaden kurum revirine çıkartılarak muayenelerinin yaptırıldığı, ilaç reçete edildiği ve reçete edilen ilaçların kendisine elden teslim edildiği, 2022 yılı içerisinde toplamda 25 kez kurum revir muayenesi, 17 kez ise hastane sevk muayenesi yaptırıldığı, her ne kadar hükümlü sağlık durumunun iyi olmadığını ve bu hususta kurum amirlerinin gerekli başvurular yapılmış olmasına rağmen hiçbir şey yapmadığını beyan etmiş olsa da, kurum revir birimi tarafından hükümlünün tetkik ve tedavilerinin düzenli olarak yapıldığının görüldüğü,

b. Hükümlünün kurum sorumlu Başmemurluğu ile sağlık sorunları, revir ve muayene talepleri hakkında görüşme sağlandığı, bunun yanı sıra mahpus ile oda değişikliği talepleri, koğuş içi sorunları, ailevi sorunları, diyet sorunları, emanet eşya, emanet para hakkındaki talepleri, tekli odaya geçme talebi hakkında toplamda 60 kez görüşme sağlandığı, hükümlünün kurum Başmemurluğuna hitaben yazmış olduğu dilekçeler incelendiğinde hükümlünün dilekçe ile başvurmuş olduğu bütün taleplerin yerine getirildiği ve hükümlüye detaylı bilgi verildiğinin görüldüğü,

c. Hükümlü her ne kadar kurumda psikolojik şiddete ve baskılara maruz kaldığını iddia etmiş olsa da, hükümlünün talep etmiş olduğu sağlık sorunları hakkında düzenli olarak tetkik ve tedavilerinin yapıldığı, ilaçlarının reçetelendirildiği ve ilaçların kendisine tesliminin sağlandığı, kurum revir biriminin yetersiz kaldığı durumlarda hükümlünün sağlık sorunları doğrultusunda ilgili polikliniklere sevkinin sağlandığının görüldüğü, yine kurum

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

sorumlu infaz koruma Başmemuru tarafından hükümlü ile Başmemur görüşünün yapıldığı ve hükümlünün sorunları dinlenerek istekleri doğrultusunda işlemler yapıldığı ve hükümlünün dilekçelerinin üzerine yapıldığına dair not düşüldüğü.

ç. Yukarıda bahsedilen hususlarda hükümlünün dilekçe ile yapmış olduğu müracaatta iddia etmiş olduğu hususların tamamen asılsız olduğunun tespit edildiği, belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

5. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

6. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "*inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*" gerekmektedir.

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre; "*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın, iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. Başvuran, kalıcı rahatsızlığının bulunduğunu, sağlığı ile ilgili kurum revirinden yardım istediğini, ancak hiçbir şeyin yapılmadığını, yapılsa da yüzeysel olarak yapıyormuş gibi gösterildiğini iddia etmektedir.

10. 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" başlıklı 71'inci maddesinde; "*(1) Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir.*" hükmü bulunmaktadır.

11. İddiaların değerlendirilmesi sürecinde Ereğli(Konya) T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden gönderilen belge içerikleri incelendiğinde hükümlünün farklı tarihlerde gönderdiği dilekçeleri ile sağlık sorunları nedeniyle Başmemurla görüşme talebi olduğu, dilekçenin üzerinde hastane sevki hakkında bilgi verildiğinin kayda alındığı, bir başka dilekçesinde beyin cerrahisi sevki talebi olduğu, dilekçenin üzerinde randevusunun olduğu bilgisinin kayıt düşüldüğü, bel rahatsızlığından dolayı fizik tedavi görmek için hastaneye gönderilmek istediği, dilekçenin üzerinde hastaneye gönderildiği bilgisinin yer aldığı, Konya Ereğli Devlet Hastanesinin 24.06.2022 tarihli raporunda psikiyatri polikliniğinde muayene olduğunun görüldüğü, kurumdan gönderilen belgelerin içerisinde 2013, 2016, 2017 ve 2018 yıllarından beri kullanılan Neruda isimli ilacın hükümlüye teslim edildiğinin anlaşıldığı, yine Kurumdan alınan belgeler içerisinde Konya Ereğli Devlet Hastanesinden alınan 26.01.2017 tarihli eklemden ağrı kol tanısı ile iki adet ilacın reçete edildiği, aynı hastaneye sevkinin farklı tarihlerde gerçekleştiğinin ve farklı isimlerde ilaçların kendisine reçete edildiğinin görüldüğü, 18.12.2017 tarihinde dış polikliniğine sevki sonrası sabit protez teslim aldığı anlaşıldığı, göz muayenesi olduğu, 05.02.2018 tarihinde gözlük teslim aldığı, 15.03.2018 tarihinde beyin ve sinir cerrahisi polikliniğinde muayene olduğu, 22.03.2018 tarihinde aile hekimliğinden alınmış reçetesinin bulunduğu, Kurumdan gönderilen bilgi ve belgeler ışığında genel itibariyle bakıldığında farklı tarihlerde hastane sevkinin bulunduğu, farklı isimlerde ilaçların reçete edildiği ve tahlillerin

yapıldığı anlaşılmaktadır.

12. İhlal iddiasında bulunan kişinin iddialarını ispat etmesi genel kural olduğundan hukuki ve fiili deliller ile desteklenmeyen başvurular da açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. AYM, ispat yükümlülüğü başvurana ait olmasına rağmen başvurucular tarafından soyut şekilde birtakım hükümlere atıfta bulunulması ancak söz konusu hükümlerin nasıl ihlal edildiğinin açıklanmaması ve ispatlanmaması durumunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir (AYM, Muhittin KAYA, B. No: 2013/1213, 04/12/2013, ,§32). Başvuranın iddialarının hukuki ve fiili delillerle desteklenmediği, soyut ve dayanaktan yoksun olduğundan "kabul edilmez" olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

13. Başvuranın bir diğer iddiası psikolojik şiddet ve baskılara maruz kalıp hakarete uğradığı, hakkını aramaya çalıştığında disiplin soruşturması açılarak susturulduğuna ilişkindir. Muhatap Kurumdan alınan cevap yazısında kurum sorumlu infaz koruma Başmemuru tarafından hükümlü ile Başmemur görüşünün yapıldığı ve hükümlünün sorunları dinlenerek istekleri doğrultusunda işlemler yapıldığı ve hükümlünün dilekçelerinin üzerine yapıldığına dair not düşüldüğü, hükümlünün dilekçe ile yapmış olduğu müracaatta iddia etmiş olduğu hususların tamamen asılsız olduğunun tespit edildiği belirtilmiştir. Başvuranın iddiaları ve Kurumdan alınan bilgi ve belgeler doğrultusunda başvuranın iddialarını destekleyecek herhangi bir delil sunamadığı anlaşılmıştır.

14. Başvuranın kurum revirinden yardım istemesine rağmen yeterli yardımı alamaması sonucunda kötü muameleye uğradığı iddiaları dosya kapsamında yeterli görülmemiştir. Somut olay bakımından muhatap Kurumun, kötü muamele teşkil edecek herhangi bir eylem veya işlemine rastlanılmadığı ve başvuranın tedavi işlemlerinin gerçekleştirilerek başvuru dilekçesindeki talebi karşıladığı göz önünde bulundurularak söz konusu başvuruda, kötü muamele yasağının "ihlal edilmediği" kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 10.01.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye